

Väljatöötamiskavatsuse koostamise kohustus

Õigusloomeprotsessi esimene etapp on üldjuhul seaduseelnõu väljatöötamiskavatsuse (VTK) koostamine, ELi õigusakti rakendamiseks aga „Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja“ (HÕNTE) § 1 lõike 2 punkti 2 järgi üldjuhul VTK koostamist ei nõuta. Eeldatakse, et VTKs sisalduvaid punkte on analüüsitud juba ELi õigusakti ettevalmistuste ja läbirääkimiste käigus ning olulisem osa tehtud analüüsist kajastub ELi asjade menetlemise juhise punktis 15 nimetatud ELi asja seletuskirjas. VTK fookuses olevaid teemasid tuleb seega käsitleda EL asjade kohta seisukohtade väljatöötamisel ja tulemus seletuskirjas kajastada. Vt lisaks käsiraamatu peatükki 3. Eesti seisukohtade koostamine.

Tegemist ei ole siiski absoluutse erandiga ning teatud juhtudel tuleb VTK koostada ka enne ELi õigusakti rakendamiseks vajaliku seaduseelnõu koostamist. Peamiseks reegliks on see, et kui ELi õigusakt jätab liikmesriigile sisuliste valikute tegemisel kaalutlusruumi, tuleb sellise ELi õigusakti rakendamiseks kõigepealt koostada VTK (vt [ELi VTK vorm](#)). Kaalutluse kasutamisega on muu hulgas tegemist juhul, kui otsustatakse ELi õigusakti rakendada rangemalt, kasutada või jätta kasutamata mõni ELi õigusaktis lubatud erand või rakendada ELi õigusakti selles ettenähtud tähtajast varem (nn ülereguleerimine).

VTK etapi võib vahele jätta, kui ELi õigusakti väljatöötamise käigus on Eesti kaalutlusruumi kasutamisel VTK mõttekäigu läbi teinud ning seda on võimalik taasesitada või põhjused kaalutluse kasutamiseks ühel kindlal viisil on ilmselged. Sellisel juhul võib asuda kohe ELi õigusakti rakendavat seaduseelnõu koostama. Olenemata sellest, kas VTK koostati või mitte, peab ELi õigusakti rakendava seaduseelnõu seletuskirjas esitama tõendus põhised andmed ja arutluskäigu Eestile avalduvatest mõjudest. Samuti peab esitama informatsiooni selle kohta, keda ja kuidas Eesti seisukohtade kujundamisse ja kaalutlusotsuste tegemisse kaasati.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 30.10.2024